

Peter Franken liep op de veranderende functie van dierenartsen vooruit

Meer beleidsmaker dan veterinaire

Als sectormanager was Peter Franken het GD-gezicht voor rundveehouders. Bij zijn afscheid blikt hij terug op een carrière waarin bleek dat hij meer beleidsmaker dan veterinaire was. 'Dierenartsen en de GD zullen meer gezamenlijk moeten optrekken.'

tekst **Florus Pellikaan**

Al ruim vóór de officiële uitdiensttrededatum hebben veterinaire beleidsstukken plaatsgemaakt voor de verfkwest. Door een 'stuwmeer' aan vakantiedagen heeft scheidend GD-dierenarts Peter Franken zijn grote hobby vroegtijdig op kunnen pakken. Toch legt hij graag de kwast even neer om terug te blikken op zijn bijna veertigjarige veterinaire loopbaan, waarvan de laatste tien jaar als sectormanager rundvee bij de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) in Deventer.

Van een emotioneel afscheid is bij Franken echter geen sprake. 'Dierenarts was voor mij een klus die ik met veel plezier heb gedaan, maar het was beslist geen roeping die het voor veel collega's wel is', vertelt Franken. Hij verwijst daarmee naar het moment dat hij op zestienjarige leeftijd de hbs afsloot en twijfelde over

voordat je een koe behandelt eerst twee passen terug te doen en van afstand naar het grotere geheel te kijken', stelt Franken, die in Utrecht promoveerde op bloedarmoede bij paarden. 'Gelukkig zien we op dit moment de functie van dierenartsen ook voorzichtig veranderen naar meer bedrijfsbegeleiding.'

Franken vindt daarom dat de Wageningse benadering beter bij hem past dan die van de faculteit. 'In Wageningen brengen studenten eerst in beeld wat het doel is, welke variabelen er zijn en welke kosten dat met zich meebrengt.' Hij illustreert het met een voorbeeld. 'Ibr-vrij worden? Ik heb tegen boeren wel eens gezegd dat het in één dag kan door alle dieren te testen en besmette dieren af te voeren. Maar dat kost een vermogen. Het andere uiterste is niets doen, maar dat is ook niet goed.'

'Als exportland niet tevreden zijn met middenmootpositie qua diergezondheid'

een vervolgstudie. 'Ik wilde geen kantoorbaan maar graag een beroep waarin ik mijn creativiteit kwijt kon. Daardoor twijfelde ik tussen een studie waterbouwkunde en diergeneeskunde. Ik had een romantiseerd beeld van het dierenartsvak, waarin je van koe naar kalf rijdt.'

In huid veehouder kruipen

Franken koos daarom voor de opleiding diergeneeskunde, maar merkte na twee jaar als dierenarts in een praktijk in Overijssel al dat hij dit niet zijn hele leven wilde blijven. 'Het nadeel van een vak leren is dat je horizon te smal is. Ik had achteraf daarom graag een managementopleiding gedaan, dat past beter bij me.'

Franken ondervond als praktiserend dierenarts en later als wetenschappelijk medewerker op de faculteit waar het volgens hem de gemiddelde dierenarts aan ontbreekt. 'Men redeneert vanuit de techniek en kruipt onvoldoende in de huid van de veehouder', vertelt Franken. 'In het begin van mijn carrière moest ik ook leren om

Met dergelijke vraagstukken is Franken zich gaan bezighouden door in 1983 over te stappen naar de destijds provinciale Gezondheidsdienst in Gelderland. Eén van de eerste projecten voor Franken werd de bestrijding van leptospirose. Na brucellose was het de eerste georganiseerde dierziektebestrijding en dat zorgde voor veel discussie. 'Door een goede kennisoverdracht en een georganiseerde aanpak is het toch een relatief eenvoudige klus geweest.'

Nummer vaccin bewaard

Peter Franken is ook van dichtbij betrokken geweest bij de jammerlijk mislukte verplichte entcampagne tegen ibr. 'Het was goed om een verplichte campagne tegen ibr op te starten, omdat we als exportland geen genoeg moeten nemen met een middenmootpositie qua diergezondheidsstatus. Vanuit de sector was alles goed uitgedacht, maar de controle op het vaccin is een overheidstaak. Dit had natuurlijk nooit mogen gebeuren.'

Toch heeft de uiterst rationele Peter Fran-

P O R T R E T	
Naam:	Peter Franken
Leeftijd:	61
Opleiding:	faculteit diergeneeskunde Utrecht
Carrière:	praktiserend dierenarts, wetenschappelijk medewerker faculteit, buitendienst-dierenarts bij de GD en sectormanager rundvee bij de GD

ken er geen slapeloze nachten van gehad. 'Wel letterlijk, maar niet figuurlijk. Met emotie red je het niet en moet je mensen ook niet proberen te overtuigen. Maar mijn agenda waar het chargennummer van de verontreinigde vaccins in staat, heb ik nog wel altijd bewaard.'

Volgens Franken hadden verplichte entcampagnes niet nog altijd taboe hoeven zijn. 'Als de affaire zich had beperkt tot de bvd-discussie, dan was het vertrouwen nog wel gebleven, maar het fenomeen "slijters" heeft de deur dicht gedaan. Dit probleem is nooit helemaal duidelijk geworden en mede daardoor heeft het ook aan de communicatie wel geschort.'

Aan de slag met Q-koorts

Peter Franken vindt niet dat hij voor het falen van de communicatie de hand helemaal in eigen boezem moet steken. 'Ik heb mijn staart wel geroerd en met veel mensen overlegd, maar als ze het niet overpakken, houdt het op. Misschien ben ik niet diplomatiek genoeg.'

Desondanks betreurt Franken het dat er op ibr- en bvd-vlak geen actie wordt ondernomen. 'We worden nu links en rechts ingehaald. Dat gaat de veehouder geld kosten. Nu de standsorganisaties zich niet meer inzetten voor collectieve bestrijding van dierziekten, pakt de zuivel een aantal zaken op. Het is logisch dat die kiest voor zoönoses.' Franken vindt dat de melkveehouderij naast para en salmonella ook met Q-koorts aan de slag moet, omdat het ook onder koeien voorkomt.

Dat het grote GD-aanbod van vrijwillige diergezondheidsprogramma's op sommige veehouders als een wirwar overkomt, begrijpt Franken wel. 'Wij moeten beter duidelijk maken wat men met de programma's kan. Hierbij hebben we ook de hulp van praktiserende dierenartsen nodig, maar de afstand tussen ons en de practici in het veld is nog te groot. Het komt voor dat een dierenarts tien dagen na een tankmelkomslog nog geen contact met de veehouder heeft opgenomen. Dat kan natuurlijk niet. Dierenartsen en de GD zullen meer gezamenlijk moeten optrekken.'